

Karlsøy kommune

Et levende øyrike

Rådmann

FINANSDEPARTEMENTET
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref
2019/3754-3

Dato
14.01.2020

Melding om vedtak

Høring NOU 2019:18 Skattlegging av havbruk

Det underrettes om at det er fattet følgende vedtak:

s behandling av sak i møte den :

Behandling:

Vedtak:

- 1.Karlsøy kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra Nettverk for fjord- og kystkommuner.
- 2.Karlsøy kommune vil legge stor vekt på forutsigbare inntekter fra havbruksnæringen når vi skal vurdere eventuelle nye lokaliteter i kommende rullering av kystsoneplanen.

Vedtaket kan påklages. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med vennlig hilsen

Jan-Hugo Sørensen
Nærings- og samfunnsutviklingssjef

Vedlegg: saksutredning til kommunestyrets møte

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Postadresse
9130 Hansnes

Besøksadresse
Rådhuset, Hansnes

Org.nr
940 330 408

E-post: postmottak@karlsoy.kommune.no

www.karlsoy.kommune.no

Vedlegg:

1 Høring NOU 2019:18 Skattlegging av havbruk

Dato: 28.11.2019

Arkivref.: 2019/3754 - 1 / U43

Saksbehandler: Jan-Hugo Sørensen

Utvalgsnavn	Møtedato	Saksnummer
Kommunestyret		

Høring NOU 2019:18 Skattlegging av havbruk

Rådmannens innstilling

1. Karlsøy kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra Nettverk for fjord- og kystkommuner.
2. Karlsøy kommune vil legge stor vekt på forutsigbare inntekter fra havbruksnæringen når vi skal vurdere eventuelle nye lokaliteter i kommende rullering av kystsoneplanen.

Bakgrunn

Ved kongelig resolusjon 7. september 2018 ble det oppnevnt et partssammensatt utvalg for å vurdere beskatningen av havbruk. Utvalget leverte sin utredning 4. november 2019. Den er tilgjengelig på regjeringens nettsider.

Frist for å sende inn høringssvar er 4. februar 2020.

Havbruksskatteutvalgets mandat

Mandatet til utvalget sier blant annet følgende:

«Utvalget skal vurdere hvordan skattesystemet for havbruk bør utformes for å bidra til at fellesskapet får en andel av grunnrenten, også for eksisterende tillatelser. Samtidig bør skattesystemet utformes slik at selskapene har insentiver til å gjennomføre lønnsomme investeringer. Det legges til grunn at havbruk, på lik linje med andre næringer, fortsatt skal være omfattet av den ordinære inntektsskatten. Utvalget bes vurdere ulike former for ekstrabeskatning av havbruksnæringen, herunder grunnrenteskatt og produksjonsavgift:

1. *En nøytral grunnrenteskatt kan utformes som en kontantstrømskatt med umiddelbare fradrag for investeringskostnader eller som en periodisert skatt der investeringsfradrag fordeles utover i tid gjennom avskrivninger. Avskrivning av*

Saksfremlegg

investeringskostnaden i grunnrenteskatten er isolert sett en ulempe for investor sammenlignet med direkte utgiftsføring. For å kompensere for denne ulempen kan det gis en såkalt friinntekt som skal skjerme kostnaden ved å binde kapital, både egenkapital og gjeld.

2. *En produksjonsavgift kan utformes som en kvantumsavgift der det betales en avgift per kilo produsert fisk fra oppdrettsanlegg eller som en verdiavgift på brutto omsetning. Slike bruttoavgifter vil i utgangspunktet ikke avhenge av lønnsomheten i virksomheten. Det kan eventuelt vurderes om det bør være mulighet for å gi fritak eller utsettelse for å betale avgift for eksempel når bedrifter går med underskudd. Utredningen av en ekstraskatt skal avgrenses til produksjon av laks, ørret og regnbueørret. Utvalget bes om å utrede minst tre ulike forslag. Det ene forslaget skal være en nøytral, periodisert grunnrenteskatt (punkt 1), og det andre forslaget skal være produksjonsavgift (punkt 2). Utvalget bes også om å vurdere om en kombinasjon av grunnrenteskatt og produksjonsavgift kan være hensiktsmessig. Utvalget kan eventuelt også utrede flere modeller. Eventuelle ytterligere forslag bør være overskuddsbaserte inntektsskattemodeller basert på anerkjente prinsipper for grunnrentebeskatning. Forslagene må være gjennomarbeidet og inneholde konkrete lovforslag. Utvalget må vurdere om det vil anbefale en ekstraskatt på næringen og eventuelt komme med et anbefalt alternativ, herunder forslag til skattesatser. Skattesystemet for havbruk bør så langt som mulig bidra til at investeringer som er samfunnsøkonomisk lønnsomme før skatt, også er lønnsomme etter skatt. På den andre siden bør investeringer som er ulønnsomme før skatt, også være ulønnsomme etter skatt. På den måten vil selskapene ha insentiver til å gjennomføre investeringer som er lønnsomme for samfunnet. Eksempelvis kan for høye fradrag føre til at ulønnsomme investeringer blir lønnsomme etter skatt. Utvalget skal legge prinsippene fra skattereformen til grunn for sin utredning. Utvalget skal legge til grunn det nye systemet for kapasitetsjusteringer (trafikklyssystemet). Utvalget bes vurdere hvordan de ulike alternativene for ekstrabeskatning på havbruk vil virke sammen med systemet for kapasitetsjusteringer, herunder auksjoner.»*

Havbruksskatteutvalgets rapport

Utvalget som har vurdert skattingen av havbruk, overleverte 04.11.19 sin rapport til finansministeren, og det ble da sendt ut følgende pressemelding:

«Regjeringen Solberg oppnevnte utvalget 7. september 2018. Utvalget fikk i mandat å vurdere hvordan skattesystemet for havbruk bør utformes for å bidra til at fellesskapet får en andel av grunnrenten, også fra eksisterende tillatelser. I mandatet fremgikk det også at skattesystemet bør utformes slik at selskapene har insentiver til å gjennomføre lønnsomme investeringer. Utvalget ble bedt om å vurdere ulike former for beskatning, inkludert grunnrenteskatt og produksjonsavgift.

I tillegg ble utvalget bedt om å vurdere hvordan skatteinntektene fra det samlede skattesystemet for havbruk, inkludert inntekter fra tildeling av nye tillatelser til å drive havbruksvirksomhet, skal fordeles mellom kommunesektor og stat. Blant annet skulle utvalget vurdere hvordan kommunenes andel av inntektene kan bli mer stabile og forutsigbare.

Saksfremlegg

Utvalgets hovedfunn

- *Hensynet til et effektivt skattesystem og legitim fordeling av grunnrenten fra utnyttelse av fellesskapets ressurser taler for at næringer hvor det genereres slik grunnrente bør særbeskattes.*
- *Prinsipielle drøftelser og empiriske analyser tilsier at naturgitte fortrinn og reguleringer har gitt opphav til en betydelig grunnrente i havbruksnæringen.*
- *Både effektivitetshensyn og samfunnsmessige fordelingshensyn taler for at også fellesskapet får en andel av grunnrenten i havbruksnæringen. I hovedtrekk er utvalget enige om hvordan en overskuddsbasert grunnrenteskatt og en produksjonsavgift kan utformes for å hente inn en andel av grunnrenten til fellesskapet. Utvalget er også enige om at en bør bruke auksjoner ved tildeling av alle nye tillatelser og gå bort fra at deler av veksten tildeles til fastpris. Det sikrer effektiv fordeling av tillatelser og sørger for at fellesskapet får en større andel av grunnrenten. Utvalget er delt i spørsmålene om hvorvidt det skal innføres en ny skatt, og hvilken modell som skal benyttes, for å hente inn grunnrente også fra eksisterende tillatelser. Flertallet består av utvalgets leder, Ulltveit-Moe, og medlemmene Andvord, Armstrong, Christiansen, Noss og Nøstbakken. Mindretallet består av medlemmene Fossli, Haugen og Moen.*

Flertallets forslag

Flertallets forslag balanserer flere forhold. Fellesskapet får en andel av grunnrenten som skapes ved å bruke fellesskapets ressurser. Det legger til rette for stabile og forutsigbare rammebetingelser for næringen, samtidig som det også gir stabile og forutsigbare inntekter til kommunene.

- *Flertallet foreslår at grunnrente i havbruksnæringen hentes inn gjennom en overskuddsbasert, periodisert grunnrenteskatt. En slik skatt har vi gode erfaringer med fra petroleums- og kraftsektoren. En overskuddsbasert grunnrenteskatt vil tilpasse seg lønnsomheten i næringen i motsetning til en produksjonsavgift, som ikke avhenger av lønnsomheten. Skatten tar dermed høyde for svingninger i lønnsomheten på grunn av sykdommer (biologi), teknologi og markedsforhold. En produksjonsavgift må derimot betales selv om bedriften går med underskudd. En overskuddsbasert grunnrenteskatt vil sørge for at fellesskapet også får en andel av grunnrenten fra eksisterende tillatelser, der 97 pst. er tildelt gratis eller til under markedspris.*
- *Flertallet foreslår at en overskuddsbasert grunnrenteskatt fordeles mellom stat og kommune gjennom en fradragsberettiget produksjonsavgift som går til vertskommunene. Selskapene kan trekke fra produksjonsavgiften mot utlignet skatt på alminnelig inntekt. Avgiften fordeler da skatteinntekter mellom stat og kommune, men gir ingen ekstrabelastning for selskapene.*
- *Flertallet foreslår enkelte mindre forenklinger i det samlede skattesystemet for havbruk. Eiendomsskatten på oppdrettsanlegg i sjø bør avvikles forutsatt at det innføres en ekstrabeskatning av havbruksnæringen. Markeds- og forskningsavgiften er vridende skattlegging av eksport og bør også avvikles.*

Saksfremlegg

Flertallets forslag sørger for stabile og forutsigbare inntekter til kommunene, bidrar til å opprettholde en nær kobling mellom vertskommuner og havbruksnæringen og gir kommunene insentiver til å tilrettelegge for næringen. Skatteinntektene vil svinge i takt med lønnsomheten i næringen, men det vil være staten, og ikke kommunesektoren, som må bære denne risikoen. Staten er bedre rustet til å håndtere slike svingninger i skatteinntekter enn kommunesektoren. I likhet med naturressursskatten i kraftverksbeskatningen bør produksjonsavgiften inngå i skatteutjevningen i kommunenes inntektssystem.

Mindretallets forslag

- *Mindretallet mener det ikke bør innføres en grunnrenteskatt for havbruksnæringen, og at dagens modell for innhenting av grunnrente gjennom auksjoner av ny produksjonskapasitet bør videreføres.*
- *Mindretallet mener det må vurderes om Havbruksfondet også skal tilføres et proveny gjennom en moderat produksjonsavgift dersom veksten i havbruksnæringen avtar og proveny fra tildeling av ny kapasitet ikke gir forutsigbare og stabile inntekter til vertskommunene.*
- *Mindretallet foreslår å opprettholde eiendomsskatten på oppdrettsanlegg i sjø og mener markeds- og forskningsavgiften må vurderes gjennom en separat evaluering på selvstendig grunnlag.*
For et mer utfyllende sammendrag kan du lese [kapittel 1 i utredningen](#).»

Nettverk for fjord- og kystkommuner (NFKK) sin uttalelse

Karlsøy kommune har i mange år vært medlem i Nettverk for fjord- og kystkommuner (NFKK), og vi har ved vår deltakelse forsøkt å sette fokus på kystkommunenes interesser, blant annet i forhold til havbruksnæringen.

Ulike ordførere fra vår kommune har også vært styremedlem i NFKK.

NFKK sin høstsamling i november 2019 uttalte følgende om Havskatteutvalgets forslag:

«Havbruksskatteutvalget leverte 4. november 2019 sin utredning om beskatning av havbruksnæringen. Utvalget ble oppnevnt for å utrede regjeringens forslag om en statlig grunnrenteskatt, men enda mer for å sikre at vertskommunene skulle få sin rimelige andel av avkastningen fra havbruksnæringen slik det framgår av forliket i Stortinget juni 2018.

Flertallet foreslår at den statlige grunnrenteskattesatsen for havbruk settes til 40 prosent. Med dette anslås at det kan hentes inn sju milliarder kroner årlig til staten. Sekundært anbefaler flertallet å endre praksis for dagens ordninger med auksjoner slik at 80 prosent av auksjonsinntektene tilfaller staten.

Staten taper kommunene

Saksfremlegg

NFKK mener havbruksskatteutvalgets flertall har fremmet en modell som vil medføre at staten vil tappe kommunene for kapital og ressurser gjennom å vri skatteinntekter fra distriktene i favør andre næringer og sentrale områder. Forslaget vil videre hemme verdiskapingen og utviklingen av bærekraftig norsk sjømatproduksjon langs kysten. Dette innebærer at de nasjonale ambisjonene om en betydelig vekst i sjømatnæringene vil bli vanskeligere å oppnå.

NFKK mener at skattesystemet for havbruk må utformes slik at det stimulerer til langsiktighet og størst mulig lokal verdiskaping. Bærekraftig utvikling av norsk sjømatproduksjon avhenger av et best mulig samspill mellom vertskapskommunene og næringene.

Sjømatproduksjon trenger kompetente arbeidstakere, og arbeidstakerne trenger gode lokalsamfunn som tilbyr gode skoler, trygge skoleveier, godt barnehagetilbud, et rikt kulturliv, idrettsarenaer og kritisk samfunnsinfrastruktur m.m. Sjømatnæringen må bidra i utviklingen av dette, det er en samfunnskontrakt de har for å kunne drive produksjon av sjømat langs kysten og i det kommunale sjø allmenningen.

Moderat produksjonsavgift

NFKK mener at dagens særskattemodell med auksjoner av ny produksjonskapasitet bør videreføres, og at inntektene må fordeles slik Stortinget har vedtatt. I tillegg må Havbruksfondet suppleres med en moderat produksjonsavgift som skal gå til vertskommunene. Innføring av en produksjonsavgift vil også stimulere til at kystkommunene i større grad kan legge til rette for ny næringsutvikling, nye arbeidsplasser og tilflytting. NFKK er imidlertid åpen for at auksjonsprinsippene bør forbedres.

NFKK støtter mindretallet i Havbruksskatteutvalget, men forventer og krever at storting og regjering kommer med en konkret avklaring og beslutning knyttet til innføringen av «en marginal produksjonsavgift» som går til vertskommunene, og da som supplement til det vedtatte Havbruksfondet. Det vises her til det som har vært framlagt og debattert i Stortinget.

Et slikt krav forventer NFKK å få avklart med støtte fra næringen. Avgiftsstørrelsen som har vært foreslått og debattert er i ordets rette betydning «marginal», og den vil gjelde alle, ikke bare dem som frivillig benytter seg av statens salg av flere og utvidede produksjonsrettigheter i den kommunale sjøallmenningen.

Næringens støtte vil også styrke båndene til vertskommunene, og dermed bidra til motivasjon og incitament som medfører tilrettelegging og videreutvikling av oppdrettsnæringen. For staten vil dette utvilsomt være til stor nytte som bidrag til å oppfylle nasjonale målsettinger om bærekraftig vekst i oppdrettsnæringen og levende lokalsamfunn.»

Vurderinger

Karlsøy kommune med politisk og administrativ ledelse har i mange år vært engasjert i NFKK sitt arbeide for å styrke oppdrettskommunenenes stilling, herunder oppnå ordninger med forutsigbare inntekter fra havbruksvirksomheten.

Inntekter fra Havbruksfond bør ikke være en del av det ordinære inntektssystemet med krav til inntektsutjevning og andre hensyn.

Inntektene bør brukes til å stimulere til å nå nasjonens mål om en vekst i sjømatproduksjonen. Da blir det helt nødvendig at en stor del av inntektene må komme til de kystkommuner som prioriterer å legge til rette for sjømatproduksjon. Det er forholdsvis stor motstand mot at fjord- og kystområdene i Karlsøy skal brukes til aktiviteter med sjømatoppsett. Dette både ut fra hensyn til miljø og tradisjonell fiskerinæring. Det er lite sannsynlig at Karlsøy og mange andre kystkommuner vil sette av nødvendige arealer hvis kommunene ikke får en betydelig økonomisk kompensasjon for dette. Det virker helt urimelig at staten og kommuner uten sjømatproduksjon i det hele tatt, skal ha betydelig andel av inntektene. Det er et rimelig fordelingsprinsipp at staten får inntekter fra oljevirksomhet langt til havs, mens kommunene får inntekt fra virksomhet i sine fjorder, sine nære kystområder og mellom sine øyer.

Konklusjon

Administrasjonen vil derfor tilrå at Karlsøy kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra NFKK.